

บทที่ 1

ความเป็นมาและองค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งได้เริ่มเปิดดำเนินการ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518 เป็นสถาบันการเงินที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากกลุ่มนักธุรกิจ นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป รัฐบาลก็ได้ให้ความสนใจซึ่งไ้ระบุดึงโครงการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ โดยเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนของประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม¹ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514)

ก่อนหน้าที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้น ประเทศไทยมีตลาดหลักทรัพย์อยู่ก่อนแล้ว มีชื่อว่า "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" (Bangkok Stock Exchange) ตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2505 เนื่องจากตลาดหุ้นกรุงเทพ มีขนาดเล็กมีลักษณะการควบคุมที่รัดกุม ไม่สามารถเรียกความสนใจจากประชาชน และรัฐบาลได้เพียงพอ ทำให้ธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทยขาดการพัฒนา รัฐบาลเห็นถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ ในที่สุดมีความเห็นว่า การที่จะส่งเสริมการระดมเงินออกจากเอกชน และเสริมสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ควรมีการศึกษาถึงโครงสร้างและปัญหาการพัฒนาตลาดเงินทุนอย่างจริงจัง จึงได้จ้างผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารก่อตั้งตลาดเงินทุนในประเทศที่กำลังพัฒนามาช่วยศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ คือ ศาสตราจารย์ ชิกนีย์ เอ็ม ร็อบบิ้นส์ ซึ่งได้เขียนรายงานเรื่อง "A Capital Market in Thailand" โดยชี้ให้เห็นถึงปริมาณหลักทรัพย์ที่จะทำการซื้อขายกันมีอยู่ในจำนวนจำกัด การขาดความสนใจที่จะซื้อหลักทรัพย์ และขาดสถาบันเงินทุนที่สมบูรณ์ รวมทั้งได้ชี้ถึงปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ๆ และได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นด้วย

---

¹จากเอกสารประกอบการศึกษาวิชา Finance Management ตอนที่ 1 "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" หน้า 74.

ข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่

1. การให้สิทธิประโยชน์ในค่านาฬิกา แก่บริษัทมหาชน และผู้ถือหุ้นในบริษัทมหาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ถือหุ้นรายย่อย
2. การแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้เหมาะสมกับหลักกฎหมายปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของบริษัทมหาชน
3. โครงการเพิ่มปริมาณอุปสงค์และอุปทานในตลาดหลักทรัพย์
4. มาตรการที่จะนำมาซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติบัญชี และการสอบบัญชีที่ดีขึ้น
5. การปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันในตลาดทุนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดหุ้น เพื่อช่วยพัฒนาตลาดทุน
6. การแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน กำหนดให้สถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในระบบการเงิน

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์ ให้ได้ผลจะต้องเพิ่มอัตราการออมทรัพย์ของประชาชน และหาวิธีที่จะนำเงินออมเหล่านั้นไปลงทุนในโครงการที่มีประสิทธิภาพและให้ผลตอบแทนสูงสุด ซึ่งจะยังผลให้มีการระดมเงินทุน ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ สามารถหาเงินลงทุนได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้สาเหตุที่การพัฒนาตลาดทุนของประเทศไทยเป็นไปได้ยาก เพราะธุรกิจส่วนมากยังเป็นระบบในครอบครัว หรือไม่ก็เป็นธุรกิจที่อยู่ในความควบคุมของบุคคลเพียงไม่กี่คน ซึ่งไม่มีความประสงค์ให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสถือหุ้นในบริษัทของตน และนโยบายของรัฐบาลก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาตลาดทุนด้วย คือนโยบายทางค่านาฬิกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรและประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ เป็นการประเมินราคาหลักทรัพย์ว่ามีมูลค่าเกินมูลค่าที่แท้จริงหรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่ง ผลของการวิเคราะห์ที่จะออกมาในรูปผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะ-

ได้รับเป็นก็เปอร์ เซนต์ต่อปี เพื่อผู้ลงทุนจะได้มีแนวทางในการตัดสินใจว่า การลงทุนซื้อหลักทรัพย์ชนิดนั้น ๆ จะให้ผลตอบแทนคุ้มหรือไม่ เมื่อเทียบกับโอกาสในการเลือกลงทุนอื่น ๆ ทั้งนี้โดยได้คำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ตลอดระยะเวลาการลงทุนประกอบด้วย ผู้ลงทุนแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการลงทุนแตกต่างกัน บางคนลงทุนเพื่อหวังรายได้ (income) ซึ่งอยู่ในรูปของดอกเบี้ยและเงินปันผล บางคนก็หวังกำไรส่วนทุน (capital gain) ดังนั้นในการลงทุน ผู้ลงทุนควรทราบเป้าหมาย (objective) ในการลงทุนของตนเองว่ามีจุดประสงค์ในการลงทุนอย่างไร

ก่อนที่จะกล่าวถึงความ เป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยละเอียด ควรจะเข้าใจความหมายของคำว่า "ตลาดทุน" (Capital Market) ตลาดทุน¹ หมายถึง แหล่งเงินทุนระยะยาว ซึ่งแตกต่างกับคำว่า "ตลาดเงิน" (Money Market) ที่เป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้น การลงทุนในตลาดทุนจะมีความเสี่ยงมากกว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของตลาดเงิน และการดำเนินงานในตลาดทุน จำเป็นต้องอาศัยสถาบันชำัญพิเศษ เช่น ตลาดหลักทรัพย์ และสินค้าที่ทำการซื้อขายกันในตลาดทุน ได้แก่ หลักทรัพย์ระยะยาวประเภทหุ้นและพันธบัตร

ตลาดทุน แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน² คือ

1. ตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่ (New Issue Market)
2. ตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ (Secondary Market)

¹ Sidney M. Robbins, "A Capital Market in Thailand"

(Bangkok: Suksa Samplan) p. 5.

² ศุภกรีย์ แก้วเจริญ, "ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย" (เนื่องในโอกาสวันเปิดตลาดหลักทรัพย์ จัดทำโดย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2518), หน้า 76.

1. ตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่ (New Issue Market) ตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่มีความสำคัญสำหรับประเทศกำลังพัฒนา บทบาทที่สำคัญของตลาดนี้คือ การระดมทุนจากมหาชนด้วยวิธีการขายหุ้นและหุ้นกู้ใหม่ ๆ ของธุรกิจ ซึ่งวิธีนี้เหมาะสมกับความต้องการของธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ต้องการเงินทุนจำนวนมาก และเงินทุนระยะยาว จึงนับว่าตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่มีบทบาทอย่างมากในการช่วยเพิ่มปริมาณหลักทรัพย์ในตลาด ทำให้เกิดการระดมทุนจากประชาชนมาใช้ในอุตสาหกรรมได้มากขึ้น

2. ตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ (Secondary Market) หมายถึงการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เคยจำหน่ายผ่านเมื่อผู้ลงทุนมาแล้วอย่างน้อย 1 ครั้ง จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีหลักทรัพย์อยู่ในมือและต้องการจำหน่ายหลักทรัพย์นั้นไป กับอีกฝ่ายหนึ่งมีความต้องการซื้อหลักทรัพย์ไว้ในครอบครอง ก็จะเกิดการซื้อขายขึ้นเมื่อราคาอยู่ที่จุดดุลยภาพ

ตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ สามารถแยกออกได้ ดังนี้ ¹

ก. ตลาดหลักทรัพย์ (Securities Exchange) เป็นตลาดที่มีการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผน โดยมีสถานที่แน่นอนให้สมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นนายหน้ามาพบปะและตกลงราคาซื้อขายหุ้นกันตามวันและเวลาที่ระบุไว้แน่นอน ราคาที่ตกลงซื้อขายโดยผ่านตลาดหลักทรัพย์นี้ถือว่าเป็นราคาที่เชื่อถือได้ และหลักทรัพย์ที่จะสามารถนำมาทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้นั้นต้องเป็นหลักทรัพย์รับอนุญาตหรือหลักทรัพย์จดทะเบียน คือมีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้

ข. ตลาดหุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ (Over - the - Counter Market)

---

¹ สุรศักดิ์ นานานุกูล และคณะ, "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" (เนื่องในโอกาสวันเปิดตลาดหลักทรัพย์ จัดทำโดยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) (กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518), หน้า 112 - 114.

ได้แก่ตลาดที่มีการซื้อขายหุ้นซึ่งไม่ได้ระบุชื่อไว้ในรายการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์ ผู้ซื้อและผู้ขายจะซื้อขายกันโดยอิสระ ราคาไม่แน่นอนแล้วแต่จะตกลงกัน นายหน้าและผู้ค้าที่เป็นตัวแทนซื้อขายหุ้นให้แก่ลูกค้าไม่ต้องเป็นสมาชิกของตลาดหุ้นก็ได้

ในการทำการซื้อขายหลักทรัพย์โดยผ่านตลาดหลักทรัพย์นี้ ผู้ซื้อและผู้ขายจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ เมื่อมีผู้ซื้อและผู้ขายทวีจำนวนมากขึ้น และอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ กัน ไม่สะดวกในการติดต่อ จึงจำเป็นต้องมีคนกลางเข้ามาเกี่ยวข้อง คนกลางเหล่านี้ ได้แก่

- นายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (Securities - Broker) ดำเนินกิจการค้าประเภทนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ให้แก่ผู้อื่น โดยติดต่อผู้ซื้อ คอยหาหลักทรัพย์ที่ผู้ซื้อต้องการมาให้ และหาผู้ซื้อให้กับผู้ต้องการขายหลักทรัพย์ ซึ่งกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ไม่ได้เป็นของนายหน้าเลย นายหน้าจะได้รับผลตอบแทนเป็นค่านายหน้า บริษัทที่ดำเนินกิจการนายหน้า ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์และลงทุน(ทีสโก้) จำกัด บริษัทกรุงเทพ-ชนาพร และบริษัทบุคคลิภัยและค้าหลักทรัพย์จำกัด ฯลฯ

- ผู้ค้าหลักทรัพย์ (Securities - Dealer) ดำเนินธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเอง และนำไปจำหน่ายต่อเพื่อหวังกำไร

จำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามรายงานตลาดหลักทรัพย์ ณ วันที่ 26 มกราคม 2524 มีทั้งหมด 75 หลักทรัพย์ ซึ่งมีทั้งธุรกิจธนาคาร ประกันภัย อุตสาหกรรม และการให้บริการ เป็นต้น ประเภทของหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายกันอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ แยกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. หุ้นสามัญ (Common Stock) ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในหุ้นสามัญ จะมีส่วนในความเป็นเจ้าของกิจการ ดังนั้นหนี้สินของกิจการผู้ถือหุ้นต้องมีส่วนรับผิดชอบตามส่วนของเงินลงทุน ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้คือผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล (dividend) ซึ่งจะมีอัตราเล็กน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับรายได้ของกิจการ หรือผู้ถือหุ้นอาจได้รับผลตอบแทนในรูปกำไรส่วนหุ้น

(capital gain) ถ้าผู้ถือหุ้นขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ เมื่อราคาสูงกว่าที่ซื้อไว้ แต่ถ้าผู้ถือหุ้นขายในราคาต่ำกว่าราคาที่ได้ซื้อไว้ก็จะเกิดการขาดทุน (capital loss) และผู้ถือหุ้นเดิมของกิจการอาจจะมีสิทธิในการซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่ของกิจการในราคาต่ำกว่าบุคคลภายนอก ซึ่งแล้วแต่นโยบายของกิจการนั้น ๆ เช่น ธนาคาร กสิกรไทยมีนโยบายจะออกหุ้นใหม่ ก็ให้สิทธิผู้ถือหุ้นเก่าสามารถที่จะซื้อหุ้นใหม่ได้ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด โดยต้องมีหุ้นเก่า 35 หุ้น จึงจะมีสิทธิซื้อหุ้นใหม่ได้ 1 หุ้น เป็นต้น

หุ้นสามัญที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ณ วันที่ 26 มกราคม 2524 สามารถแสดงรายชื่อ แยกเป็นประเภทอุตสาหกรรม ได้ดังนี้¹

- สถาบันการเงินและหลักทรัพย์ (Financial Institutions)

ธนาคารกรุงเทพ	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 25 เมษายน 2518
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 26 กันยายน 2520
ธนาคารกสิกรไทย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2519
ธนาคารไทยทุน	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 16 กรกฎาคม 2519
ธนาคารไทยพาณิชย์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2519
ธนาคารศรีนคร	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 31 ตุลาคม 2518
สหธนาคาร	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2521
ธนาคารแหลมทอง	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 21 พฤศจิกายน 2521
ธนาคารเอเชีย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 21 พฤศจิกายน 2521
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 26 กันยายน 2518
บงล.กรุงศรีอยุธยา	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 9 สิงหาคม 2521
บง.เครดิตการพาณิชย์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 3 สิงหาคม 2522

¹"รายการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ณ วันที่ 26 มกราคม

บงล. เจเนอรัลไฟแนนส์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 25 สิงหาคม 2520
บงล. ธนชาติ	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 26 ธันวาคม 2523
บงล. ธนสยาม	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 26 ธันวาคม 2523
บงล. บางกอกอินเวสต์เมนท์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 29 เมษายน 2518
บงล. เฟิสท์ทรัสต์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 16 มิถุนายน 2518
บงล. ภัทรธนกิจ	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 4 พฤษภาคม 2522
สยามเครดิต	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 2 สิงหาคม 2521
บงล. สีนเอเซีย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2521
บงล. ไอทีเอฟ	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 18 ธันวาคม 2521
กรุงเทพประกันภัย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 7 ธันวาคม 2521
บริษัทไทยประกันภัย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 17 สิงหาคม 2519
บริษัทประกันคุ้มภัย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 21 มีนาคม 2520
บริษัทภัทรประกันภัย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 9 สิงหาคม 2522

- พาณิชยกรรม (Commerce)

นิวซีที (กรุงเทพฯ)	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 26 กันยายน 2520
เบอร์ดีบุกเกอร์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 25 เมษายน 2518
วิทยาคม	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 17 เมษายน 2521
ไวท์กรุ๊ป	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 11 เมษายน 2522
สหพัฒนาปิบูล	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 30 มิถุนายน 2521
สหพัฒนาอินเวสต์เมนต์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 30 ธันวาคม 2520
สหยูเนี่ยน	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 16 มิถุนายน 2518
สามชัย	เข้าเป็นหลักทรัพย์รับอนุญาต	เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2523
อินเตอร์เนชั่นแนลคอสเมติกส์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 21 ธันวาคม 2521

- อุตสาหกรรม (Industrials)

กรุงเทพคลังสินค้า	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2523
-------------------	-----------------------------	-------------------------

กรุงเทพฯพีชและไซโล	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 3 กรกฎาคม 2521
มาบุญครองอบพีชและไซโล	เข้าเป็นหลักทรัพยรับอนุญาต	เมื่อ 10 สิงหาคม 2521
การเปทอินเตอร์ฯ	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 30 ธันวาคม 2520
เจ แอนค เจ โฮ	เข้าเป็นหลักทรัพยรับอนุญาต	เมื่อ 25 เมษายน 2518
	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 18 พฤศจิกายน 2520
ไทยผลิตภัณฑ์ขิมข้ม	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2523
ไทย-เยอรมัน เซรามิกฯ	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2523
อุตสาหกรรมพรมไทย	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 30 มิถุนายน 2521

- ซีเมนต์ (Cement)

ชลประทานซีเมนต์	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 16 มิถุนายน 2518
ปูนซีเมนต์ไทย	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 25 เมษายน 2518
ปูนซีเมนต์นครหลวง	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 15 เมษายน 2520

- พลาสติก (Plastic)

ยูเนียนพลาสติก	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 30 ธันวาคม 2520
สตรองแพ็ค	เข้าเป็นหลักทรัพยรับอนุญาต	เมื่อ 16 พฤษภาคม 2521

- รถยนต์ (Automotive)

กรรณสุตา	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 31 ตุลาคม 2518
ก๊อคเยียร์	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 30 มิถุนายน 2521
ยางไฟร์สโตน	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 5 เมษายน 2522

- โรงแรม (Hotel)

कुलिศธานี	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 29 เมษายน 2518
รามาทาวเวอร์	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 16 เมษายน 2518

- โลหะ (Metal)

จี.เอส.สตีล	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 30 ธันวาคม 2520
แผนเหล็กวิลาสไทย	เข้าเป็นหลักทรัพยรับอนุญาต	เมื่อ 30 ธันวาคม 2520
	เข้าเป็นหลักทรัพยจกทะเบียน	เมื่อ 10 สิงหาคม 2521

- สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Textiles & Clothing)

เซาท์เอเชียไฟเบอร์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 23 พฤศจิกายน 2520
บางกอกไนลอน	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 21 ธันวาคม 2521
ยูเนียนไฟโอเนียร์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 21 เมษายน 2521
ยูเนียนอุตสาหกรรมกาย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 2 พฤศจิกายน 2521
ยูเนียนอุตสาหกรรมสิ่งทอ	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2523
รองเท้ามัจจา	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 10 มีนาคม 2519
อินโก-ไทยซินเทติกส์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 10 มีนาคม 2519
เอเชียไฟเบอร์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 22 กันยายน 2518

- เหมืองแร่ (Mining)

อ่าวขามไทย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 9 กรกฎาคม 2522
------------	-----------------------------	----------------------

- อาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage)

เดอะเมทัลบ็อกซ์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 29 เมษายน 2518
ไทยเพอร์ซิเคนท์ฟู้ดส์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 7 ธันวาคม 2521
ฝาจีบ	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 30 ธันวาคม 2520
ยูไนเคิลฟลาวมิลล์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 29 ธันวาคม 2521
เสริมสุข	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 16 มิถุนายน 2518

- อื่น ๆ

คอนโซลิกเคเท็ค อีเล็กทริก	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 12 มีนาคม 2522
จรุงไทยไวร์แอนด์เคเบิล	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 26 กันยายน 2518
ไทยอินดัสเทรียลแก๊ส	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 5 เมษายน 2522
โรงงานกระดาษสหไทย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2523
สยามอินซูเอเตอร์	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2523
อุตสาหกรรมท่าเครื่องแก้วไทย	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 25 เมษายน 2518
กองทุนสินวิญญู	เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน	เมื่อ 9 ธันวาคม 2520

2. **หุ้นกู้ (Debentures)** เป็นตราสารที่ใช้ในการกู้เงินระยะยาว ที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในประเทศไทย ผู้ถือหุ้นกู้มีฐานะเป็นเจ้าของกิจการในจำนวนเงินตามใบหุ้นและระยะเวลาที่กำหนด และจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปดอกเบี้ย ตามอัตราที่กำหนดไว้ หุ้นกู้จะได้รับ **การไถ่ถอนคืนเงินต้น**เมื่อใบหุ้นถึงกำหนดระยะเวลาไถ่ถอน มูลค่าของสินทรัพย์ของกิจการมีความสำคัญที่ผู้ถือหุ้นกู้จะต้องคำนึงถึงมากกว่าผู้ถือหุ้นสามัญ เพราะเมื่อเกิดมีการชำระบัญชี หุ้นกู้จะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ก่อนผู้ถือหุ้นชนิดอื่น ๆ และนอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นก้วยังจำเป็นต้องคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดประกอบการเลือกซื้อหุ้นก้วย

หุ้นกู้ที่เสนอขายมีอยู่หลายชนิด¹ คือ

2.1 **หุ้นกู้ชนิดธรรมดา (Straight Debentures)** ผู้ถือหุ้นเปรียบเสมือนเป็นเจ้าของบริษัท มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยหุ้นกู้เป็นประจำทุกงวดตลอดเวลาที่หุ้นกู้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระคืน แต่มีภาระเสี่ยงภัยกับเจ้าของบริษัท ในกรณีที่บริษัทล้มละลายคือไม่แน่ว่าจะได้รับชำระเงินต้นคืนครบตามจำนวนหรือตรงตามกำหนดเวลาหรือไม่ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากหุ้นกุก็นับเป็นจำนวนจำกัดตายตัว ถึงแม้ว่าบริษัทจะกำไรดี หรือขาดทุน ผู้ถือหุ้นนั้นก็ไม่มีส่วนได้เสียด้วย

หุ้นกู้ชนิดนี้ที่ทำการซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ หุ้นกู้ของบริษัทบางกอกอินเวสต์เมนต์ จำกัด บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจำกัด และบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด เป็นต้น

- บริษัทบางกอกอินเวสต์เมนต์ จำกัด ออกหุ้นกู้จำนวน 400 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50,000 บาท โดยมีอัตราดอกเบี้ย 11.5 % กำหนดไถ่ถอน 15 กันยายน 2522 ในการไถ่ถอนคืนก่อนกำหนด บริษัทจะไถ่ถอนตามราคาที่เราระบุไว้ในหุ้นกู้นี้รวมทั้งดอกเบี้ย ซึ่ง

¹บรรณาพร วีรบรรณ, "ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย" (เนื่องในโอกาสวันเปิดตลาดหลักทรัพย์ จัดทำโดยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2518), หน้า 147 - 149.

ค้างจ่าย และต้องเสียค่าพรีเมียมอีก $\frac{1}{4}$ ของ 1 % ตามราคาที่จะระบุไว้ในใบหุ้นกู้ และจะจ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ ในวันที่ 15 มีนาคม และ 15 กันยายนของทุกปี

- บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมจำกัดออกหุ้นกู้โดยแยกเป็น 3 ครั้ง ครั้งที่ 1, 2 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2518 อัตราดอกเบี้ย 7 % กำหนดไถ่ถอน 31 ธันวาคม 2521 และครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2519 อัตราดอกเบี้ย 9 % กำหนดไถ่ถอนคืน 31 ธันวาคม 2523

2.2 หุ้นกู้ชนิดมีการค้ำประกัน (Guaranteed Debentures) เป็นหุ้นกู้ที่มีการค้ำประกันเงินต้น และดอกเบี้ย คือ ธนาคารจะเป็นผู้ค้ำประกันหุ้นกู้ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนมีความเชื่อมั่นในหุ้นกู้นั้นยิ่งขึ้น ในบางครั้งถึงแม้ว่าบริษัทผู้เสนอขายหุ้นกู้นั้นเองมีฐานะการเงินไม่สู้ดีนัก แต่ประชาชนอาจซื้อหุ้นกู้ของบริษัทก็ได้ หากว่าบริษัทสามารถหาธนาคารที่เชื่อถือได้มาเป็นผู้ค้ำประกันหุ้นกู้นั้น หุ้นกู้ชนิดนี้ที่ทำการซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ หุ้นกู้ของบริษัทเจเนอรัลไฟแนนส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ย 11 % มีธนาคารกสิกรไทยค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย บริษัทมีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้คืนในราคาตามมูลค่าบวกด้วยดอกเบี้ยค้างจ่าย และค่าธรรมเนียมไถ่ถอน โดยต้องแจ้งล่วงหน้า 30 วัน

2.3 หุ้นกู้ชนิดแลกเปลี่ยนหุ้นสามัญได้ (Convertible Debentures) เป็นหุ้นกู้ที่มีลักษณะเหมือนหุ้นกู้ชนิดธรรมดา แต่มีคุณสมบัติพิเศษเพิ่มเติมคือ สามารถแลกเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญได้ โดยที่บริษัทอาจกำหนดระยะเวลาและอัตราแลกเปลี่ยนไว้ด้วย และเมื่อนำหุ้นกู้มาแลกเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญแล้ว ไม่อาจจะแลกเปลี่ยนเป็นหุ้นกู้อีกได้ หุ้นกู้ชนิดนี้ได้แก่ หุ้นของบริษัทเบอร์ลี-มุกเกอร์ ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ย 11 % กำหนดไถ่ถอน 31 สิงหาคม 2521 โดยมีเงื่อนไขว่าสามารถแลกเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญได้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2514 ถึงก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2521

2.4 หุ้นกู้ชนิดมีค้ำประกันและแลกเปลี่ยนหุ้นสามัญได้ (Guaranteed Convertible Debenture) เป็นหุ้นกู้ชนิดที่รวมลักษณะที่ดีของหุ้นกู้ชนิดที่ 2.2 และ 2.3 เข้าด้วยกัน

2.5 หุ้นกู้ชนิดที่มีสิทธิการรับชำระเงินต้นคืนเป็นรองจากเจ้าหนี้ทั้งปวงของกิจการ (Subordinated Debentures) หุ้นกู้ชนิดนี้มักจะให้ดอกเบี้ยสูง เพื่อเป็นการตอบแทนที่

ผู้ลงทุนต้องรับภาระการเสี่ยงภัยมาก

3. หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock) คือ หุ้นที่ผู้เป็นเจ้าของมีสิทธิเรียกร้องเหนือกว่าหุ้นสามัญในทรัพย์สินของกิจการ ในกรณีที่มีการเลิกกิจการ แต่สิทธินี้มีอยู่ในวงเงินจำกัด เพียงเท่ามูลค่าของหุ้นบุริมสิทธิที่ระบุไว้เท่านั้น สิทธิพิเศษอีกประการหนึ่งคือ มีสิทธิได้รับปันผลก่อนหุ้นสามัญ หากว่ามีการประกาศจ่ายปันผล แต่จะได้รับไม่เกินกว่าอัตราที่ระบุไว้ ไม่ว่าในปีนั้น บริษัทจะมีกำไรสูงเพียงใด เงินกำไรที่เหลือจากหักจ่ายเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิแล้ว จะนำมาแบ่งสรรกันในระหว่างหุ้นสามัญ

หุ้นบุริมสิทธิที่ทำการซื้อ เช่น ในตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่หุ้นของบริษัท เบอรัล-ยูดเกอร์ และลิกวงมิงทรัสต์ ซึ่งหุ้นบุริมสิทธิของทั้งสองบริษัทนี้เป็นหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสม (Cumulative Preferred Stock) คือเงินปันผลที่ค้างจ่ายในปีนั้น จะถูกยกไปจ่ายในปีต่อไปที่มีกำไร และก่อนที่บริษัทจะจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นสามัญ จะต้องจ่ายเงินปันผลที่ค้างจ่ายให้แก่หุ้นบุริมสิทธิก่อน ซึ่งบริษัทเบอรัลยูดเกอร์ให้อัตราเงินปันผล 8 % ส่วนบริษัทลิกวงมิงทรัสต์ให้ปันผลในอัตราไม่ต่ำกว่า 12 % ต่อปี และยังมีเงื่อนไขว่า หลังจากปี 2521 หุ้นบุริมสิทธิเหล่านี้จะมีสภาพกลายเป็นหุ้นสามัญทั้งสิ้น และมีสิทธิเป็นหุ้นสามัญโดยสมบูรณ์

4. หลักทรัพย์รัฐบาล ประกอบด้วย พันธบัตรรัฐบาล (Government Bonds) ผู้ถือจะอยู่ในฐานะเจ้าหนี้ของรัฐบาล ผู้ถือจะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนดจนถึงระยะเวลาใดถอน ผู้ถือก็มีสิทธิได้รับเงินต้นคืน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นถึงลักษณะของตลาดหลักทรัพย์และประเภทของหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนสามารถที่จะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่เห็นว่า จะได้รับผลตอบแทนมากที่สุด ซึ่งจะได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในบทต่อไป